

BURHANETTİN DURAN

Endişelerin odağında Trump-Putin zirvesi

Trump ile Putin arasındaki ilk yüz yüze toplantı dün Helsinki'de gerçekleşti. İki saatten fazla süren toplantının "**verimli yapıcı**" geçtiği ve "**iyi bir başlangıç**" olduğu söylendi. ABD kamuoyu için "**bir milli güvenlik**" meselesine dönüşen bu ilk zirveden köklü bir uzlaşma beklenmiyordu. Daha ziyade Trump'ın Putin'e tutamayacağı sözler vermesi ihtimali üzerinde duruluyordu. Görüşme sonrası basın toplantısında ABD seçimlerine müdahale etmediğini söyleyen Putin, "**Soğuk Savaş'ın uzun süre önce bittiğini**" belirtti. Trump da "**seçimde karabulut yok**" diyerek [Rusya](#) ile diyalogun önemine vurgu yaptı.

Aslında Batılı müttefiklerini sıklıkla eleştiren ve hatta AB'yi "**düşman**" olarak nitelediği söylenen Trump'ın Putin ile bu zirveyi yapabilmesi hiç de kolay olmadı. Başkan seçildiği günden itibaren Trump, Rusya lideri Putin'le ilgili baskı altında. Washington'daki istihbarat dünyası da dış politika çevreleri de Rusya'nın 2016 başkanlık seçimlerine müdahil olduğu kanaatine sahip. Senato'nun istihbarat komisyonu müdahale olduğunu söylerken, Temsilciler Meclisi'ndeki komisyon aksini düşünüyor.

Bu arada cuma günü özel savcı Mueller'in, 12 Rus'un ABD seçimlerine müdahalede bulunduğunu açıklaması Trump'a "**çok yakınlaşma**" mesajı niteliğinde. Yine, 2014'te Kırım'ı ilhakından itibaren Rusya'nın "**saldırgan**" bir politika yürüttüğü anlayışı ABD başkentinde çok yaygın olarak kabul ediliyor. Obama döneminde çıkarılan yaptırımların kaldırılması ya da Kırım'ın ilhakının kabul edilmesi ihtimali bir felaket senaryosu olarak görülüyor. Zira bu durumda aynı ilhak [Güney Osetya](#) ve Abhazya için de söz konusu olabilir.

Almanya ve İngiltere dahil Avrupalı liderler ise Trump'ın Putin ile anlaşarak [Doğu Avrupa](#)'yı Rusya'nın etkisine açmasından endişe ediyor. Kaldı ki, Rusya'nın Fransa'daki 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerine ve 2016'daki Brexit oylamasına müdahil olduğu iddiaları hafızalarda.

İki liderin görüşmesi tartışmalı G-7 ve [NATO](#) zirvelerinden sonrasına denk geldi. Rusya tehdidini önemseyen çevreler, Trump'ın ABD'nin milli menfaatleri için Transatlantik İttifakın önceliklerini bir kenara bırakmasından ve Putin'in saldırgan yayılmacılığını kabullenmesinden çekiniyor. Trump ise, ABD basınında çıkan kaygılı yorumların aksine, kendine güveniyor. Putin'in maharetli KGB geçmişine aldırıyor. Obama'nın yapamadığını başarabileceğini düşünüyor. İkili zirvenin gündeminde seçimlere müdahale, Ukrayna, [Suriye](#), [İran](#) ve nükleer silahların kontrolü meseleleri vardı. Dışişleri Bakanı Pompeo, Kongre'nin baskılarına cevaben, Trump'ın görüşmede seçimlere müdahale meselesini güçlü şekilde vurgulayacağını açıkladı. Ancak söz konusu vurgu yapılsa bile görüşmenin bu konuda netice üretmesi

beklenmiyor.

Nükleer silahlar konusu da müzakerenin rahat yürütülebileceği bir alan olarak görünüyor. Daha kritik konular Ukrayna ve Suriye'nin geleceğinde iki liderin nasıl bir yol haritasında buluşabileceğinde. İlki Avrupa'nın, ikincisi de Ortadoğu'nun kaderini yakından ilgilendiriyor.

Trump'ın NATO eleştirilerinden sonra Putin'in eli daha güçlü görünüyor. Hem Batı ittifakı içinde ciddi bir çatlak var. Putin'in sadece seyretmesi yetiyor. Hem de Suriye'de zaman Rusya lehine işliyor. Putin, yakında Tahran'da Başkan Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Ruhani ile Astana zirvesi yapacak.

İkili toplantıda Trump'ın İran'ı Suriye'den çıkarmak şartıyla Putin ile pazarlık yapacağı konuşuluyordu. Ancak Trump'ın Suriye'den çekilme ve İran'ı sınırlandırma ile ilgili etkili bir müzakere yapması çok zor. Ne ABD ne de Rusya, yaklaşık kırk yıllık birikime dayanan İran'ın yayılmacı politikasını engelleyebilir.

Her ne kadar İran'ın içeride ekonomik sıkıntılarının tetiklediği gösteriler, Irak'ta da "**İran dışarı**" diyen protestolarla başı dertteyse de rejim direnecektir. [Suudi Arabistan](#)- İsrail- BAE hattı da İran'ı durdurmak için yeterli değil. ABD'nin Suriye'de Türkiye ile Menbiç üzerinden başlattığı işbirliğini sürdürmesi gerekiyor. Washington'ın hem YPG hem de FETÖ konusunda Türkiye ile yeni bir pazarlık yapma zamanı.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları [Turkuvaz Medya Grubu'na](#) aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **15 Temmuz'un kurucu rolü (14.7.2018)**
- > **Trump, Rusya ve NATO'nun geleceği? (13.7.2018)**
- > **Yeni bir devrin başlangıcı (10.7.2018)**

SABAH

SABAH